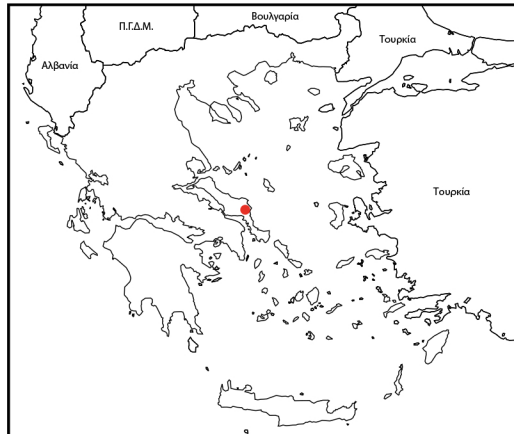

■ **Κατηγορία κινδύνου στην Ελλάδα:** Κρισίμως Κινδυνεύον CR [B1ab(i,ii)c(ii)+2ab(i,ii)c(ii)]

■ **Κατηγορία κινδύνου διεθνής:** Κρισίμως Κινδυνεύον CR

Summary: Species endemic to the eastern catchment of Central Evoia Island, in waters flowing directly to the Aegean Sea. The type locality is the small stream Manikiotiko, which has an intermittent flow according to rainfall oscillations and water use. For several years, water was missing from a large part of the stream and the species survives only in several deeper stream pools, close to the mouth. From these few individuals, a new population is restored following a possible bottleneck effect. It is suggested that it is placed under a protection framework, starting with a study of its ecology and reproductive strategy. The species is considered as Critically Endangered.

Εξάπλωση, πληθυσμιακά στοιχεία και τάσεις: Το είδος είναι ενδημικό της ανατολικής Εύβοιας (Στερεά Ελλάδα) και περιγράφηκε από τον ποταμίσκο που είναι γνωστός με το όνομα Μανικιώτικο, ποτάμι που εκβάλλει στο Αιγαίο, νότια της Κύμης. Μόνο ένας πληθυσμός είναι γνωστός, ο οποίος θεωρείται μικρός και επομένως το είδος γενικά θεωρείται σπάνιο. Ο πληθυσμός μεγαλώνει ή μικραίνει ανάλογα με την ποσότητα των υδάτων του ρέματος και ανάλογα με την επιτυχία αναπαραγωγής του. Είναι πολύ πιθανόν -δεν έχει ερευνηθεί- ο πληθυσμός να υπόκειται στο φαινόμενο της στενωπού (bottleneck effect), επειδή αναδημιουργείται από μικρό αριθμό ατόμων, που επιβιώνουν έπειτα από μεγάλη ανομβρία και δραματική μείωση του νερού. Το φαινόμενο αυτό μειώνει τη γενετική ποικιλομορφία του είδους και επομένως το καθιστά περισσότερο ευάλωτο. Ο πληθυσμός του γενικά εμφανίζει μείωση. Αν και έχουν βρεθεί και άλλοι απομονωμένοι παρεμφερείς πληθυσμοί στην κεντρική (Μίστρος, Καθενοί) και τη βόρεια Εύβοια (Ιστιαία), παρουσιάζουν μορφολογικές διαφορές, που ενδεχόμενα μπορεί να δικαιολογηθούν, διότι διαβιούν σε ποταμούς που εκβάλλουν στον Ευβοϊκό κόλπο (σχέσεις με τον Σπερχειό) και όχι στο Αιγαίο (πιθανές σχέσεις με ΒΑ αιγαιακούς υδροκρίτες).

Ποσοστό του πληθυσμού του είδους που βρίσκεται στην Ελλάδα: 100%

Οικολογία: Το είδος είναι τυπικά ρεόφιλο και συχνάζει σε τρεχούμενο νερό με μέτρια ή ισχυρή ροή (έπειτα από νεροποντή). Σε περιόδους ξηρασίας επιβιώνει σε μικρές ενδοποτάμιες λακκούβες ή κοντά στο στόμιο. Αναζητά την τροφή του στις παρόχθιες συννευρέσεις που σχηματίζουν οι ρίζες των δέντρων ή απευθείας στον πυθμένα. Η αναπαραγωγή γίνεται σε περιοχές με καθαρά νερά και αμμοχαλικώδη πυθμένα.

Απειλές: Η βασικότερη απειλή προέρχεται από τη μείωση της ποσότητας και την υποβάθμιση της ποιότητας του νερού. Στο Μανικιώτικο ποτάμι η παροχή παρουσιάζει σημαντικές ετήσιες διακυμάνσεις εξαιτίας των βροχοπτώσεων, που ωστόσο διαχρονικά αντισταθμίζονταν από τα υπόγεια νερά που ανέβρυσαν στην πεδιάδα της Κύμης και τροφοδοτούσαν την κοίτη στον κάτω ρου του ποταμού. Η έντονη χρήση του νερού για οικιστικές και γεωργικές ανάγκες περιόρισε σημαντικά τον όγκο του, με αποτέλεσμα τον περιορισμό της παρουσίας του είδους. Τα τελευταία χρόνια περιορίστηκε μόνο στο κάτω λιμνάζον εκβολικό τμήμα.

Μέτρα διατήρησης που υπάρχουν: Το είδος προστατεύεται από την εθνική νομοθεσία (ΠΔ 67/1981) και περιλαμβάνεται στο παράρτημα V της Οδηγίας των Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ).

Μέτρα διατήρησης που απαιτούνται: Ως μέτρο διαχείρισης του είδους, προτείνεται η επείγουσα έρευνα της οικολογίας του, που θα καθορίσει και τα αναγκαία μέτρα. Ένα από τα πλέον άμεσα μέτρα μπορεί να είναι η εκβάθυνση τμημάτων της κοίτης σε κατάλληλες περιοχές (μπορούν να υποδειχτούν), για τη δημιουργία χώρων επιβίωσης κατά τη διάρκεια της ξηρασίας. Επίσης, όπως και για όλα τα ενδημικά είδη της Ελλάδας, προτείνεται η έκδοση φυλλαδίου, που θα διανεμηθεί στα σχολεία της περιοχής.